

Päätös

10.3.2023

VN/2769/2023
VN/2769/2023-YM-2

Pohjois-Karjalan Osuuskauppa
pasi.ripatti@sok.fi

Ympäristöministeriön päätös Kolin Ipatin rinteiden valaistuksesta Kolin kansallispuistossa

Hakemus

Pohjois-Karjalan Osuuskauppa (PKO) on toimittanut ympäristöministeriölle 19.1.2023 päivätyn hakemuksen Kolin Ipatin rinteiden valaistuksen toteuttamiseksi Kolin kansallispuistossa. Valaistushankkeen suunnitelma sekä hankkeen vaikutukset maisemaan ja luontoarvoihin on kuvattu tarkemmin hakemuksen liitteessä 1. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen sähköpostilausunto suunnitelmasta on hakemuksen liitteenä 2.

Hankesuunnitelman mukaan Ipatin vaaran puolella sijaitsevat kolme laskettelurinnettä sekä hissilinjat ovat ilman valaistusta. Hankkeessa valaisemattomiin rinteisiin toteutettaisiin yhteensä 49 uutta valaisinympäristöä led-valaisimilla sekä lisättäisiin ankkurihissin nykyisiin pylväisiin led-valaisimet. Valojen sähkönsyöttö vedettäisiin olemassa olevasta ilmaliinjasta uutena maakaapelina rinnealueelle. Kaikki valaisinympäristöt ja maakaapelit sijoitettaisiin jo rakennetulle rinnealueelle. Pylväiden pystytys toteutettaisiin ns. maapylväinä maahan upottamalla tai kallioisissa kohdissa kalliokiinnikkeillä. Valotolppien sijoittelu ja niiden korkeus mitoitettaisiin niin, ettei valaisimista koidu haittaa kaukomaisemalle näköalapaikoilta tai Pielisen puolelta järveltä tarkasteltaessa.

Hankesuunnitelman mukaan tärkeintä rinnevalaistuksessa on turvallisuus. Laskettelusezonki Kollilla on keskimäärin 4,5 kuukautta vuodessa, ja erityisesti joulukuusta helmikuun alkuun on vuoden pimeintä aikaa. Suunnitelman mukaan rinnevalaistus loisi turvallisuutta asiakkaille ja rinnehenkilökunnalle sekä mahdollistaisi laskettelon pidempään iltaisin. Valaistus toisi huomattavan parannuksen työturvallisuuteen eritoten rinteiden lumetuksen aikaan, jolloin työntekijät työskentelevät ympäri vuorokauden. Myös Kolin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa (MH/3967/2013) todetaan, että rinneturvallisuuden takia Ipatin rinne valaistaan erikseen tehtävän suunnitelman mukaisesti.

Rinnealue sijoittuu Kolin kansallispuiston (FI0700010 SAC) Natura 2000 -alueelle. Hankesuunnitelmassa Natura-arvioinnin tarpeen arvioinnissa todetaan, että luonnonoloja on muutettu rinnealueella vuosikymmeniä sitten rinteiden rakentamisen yhteydessä, joten rinnealuetta voidaan pitää rakennettuna ympäristönä. Metsähallituksen luontotyyppi-inventoinnin mukaan rinnealue ei täytä minkään Natura-luontotyypin kriteereitä. Pylväiden rakentaminen jo rakennetulle rinnealueelle ei siten PKO:n näkemyksen mukaan vaikuta kansallispuiston luontoarvoihin eikä heikennä minkään Natura-luontotyypin edustavuutta. Pylväiden rakentaminen ei vaikuta myöskään lintujen pesintään, mutta tarvittaessa tämä on mahdollista huomioida rakennusaikataulussa ajoittamalla rakentaminen elo-lokakuulle.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on käsitellyt Ipatin rinteiden valaistusta koskevan asian ilmoituksena Natura-alueeseen vaikuttavasta toimenpiteestä (POKELY/519/2022). Hakemuksen liitteen 2 sähköpostissa Pohjois-Karjalan ELY-keskus pitää suunnitelman Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten tarkastelua riittävänä sekä pitää luotettavana johtopäätöstä, että toimenpiteet eivät heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 7
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.ym@gov.fi

Ympäristöministeriön päätös

Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen (674/1991) 5 §:n 2 momentin nojalla ympäristöministeriö myöntää Pohjois-Karjalan Osuuskaupalle luvan poiketa Kolin kansallispuiston rauhoitussäännökistä Kolin lpatin rinteiden valaistuksen toteuttamiseksi hakemuksen hankesuunnitelmassa esitetyin mukaisesti. Rakentamistyöt tulee ajoittaa lintujen pesimäajan ulkopuolelle.

Päätöksen perustelut

Kolin kansallispuisto on perustettu lailla Kolin kansallispuistosta (581/1991) ja sitä on laajennettu lailla 634/1996. Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen (674/1991) 1 §:ssä määritellään kansallispuistossa kielletyt toimet. Kansallispuistossa ei muun muassa saa rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä, ottaa maa-aineksia, vahingoittaa maa- tai kallioperää eikä ottaa taikka vahingoittaa puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia. Kansallispuistossa on lisäksi kielletty muutkin toimet, jotka saattavat vaikuttaa epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eläin- ja kasvilajien säilymiseen.

Kansallispuistossa suoraan sallitut toimet sekä Metsähallituksen luvalla sallitut toimet on lueteltu asetuksen 2 ja 3 §:ssä. Asetuksen 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan kansallispuistossa saa sen perustamistarkoituksen mukaisesti rakentaa ja pitää kunnossa alueen hoitoa, valvontaa ja tutkimusta, yleisön opastamista, retkeilyä ja alueeseen tutustumista varten tarpeellisia rakennuksia, rakennelmia ja polkuja. Asetuksen 3 §:n 5 kohdan mukaan kansallispuistossa saa Metsähallituksen luvalla perustamistarkoitusta vaarantamatta pitää kunnossa kulkuväyliä, sähkö- ja puhelinlinjoja, sähkö- ja puhelinlaitteita sekä muita kuin 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia.

Kansallispuistosta annetun asetuksen 5 §:n 2 momentin mukaan ympäristöministeriö voi sallia muitakin kuin 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuja toimia, jotka eivät ole ristiriidassa kansallispuiston perustamistarkoituksen kanssa ja joita sen asianmukainen hoito tai käyttö edellyttää.

Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen 3 §:n nojalla Metsähallituksen luvalla voi pitää kunnossa esimerkiksi sähkö- ja puhelinlinjoja sekä -laitteita. Ympäristöministeriö katsoo, että hakemuksessa esitetty rinteiden valaistuksen toteutus sisältää uusien sähkölinjojen ja -laitteiden rakentamista ja edellyttää siten Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen 5 §:n mukaista ympäristöministeriön lupaa.

Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen 5 §:n 2 momentin mukaan ympäristöministeriön luvan myöntämisen edellytyksenä on, että toimet eivät ole ristiriidassa kansallispuiston perustamistarkoituksen kanssa. Kolin kansallispuistosta annetun lain 1 §:n mukaan puiston perustamistarkoitus on pohjoiskarjalaisen vaara-alueen, vanhojen metsien ja niiden eliöstön sekä Kolin kansallismaiseman keskeisen osan suojeleminen, kaskitalouden luomien maisemien ja kasviyhdyksuntien ylläpitäminen sekä ympäristöntutkimuksen, ympäristövalistuksen ja luonnonharrastuksen edistäminen.

Kolin kansallispuisto kuuluu Natura 2000 -verkostoon (FI0700010 SAC). Luonnonsuojelulain 64a §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset (LSL 65 §).

Hankesuunnitelman mukaisesti valotolpat ja maakaapelit sijoitetaan jo rakennetulle rinnealueelle ja ne sijoitetaan ja mitoitetaan niin, ettei tolpista koidu haittaa kaukomaisemalle näköalapaikoilta tai Pielisen puolelta järveltä katsottaessa. Hankesuunnitelman Natura-arvioinnin tarpeen arvioinnissa todetaan, että pylväiden rakentaminen jo rakennetulle rinnealueelle ei vaikuta kansallispuiston luontoarvoihin eikä heikennä minkään Natura-luontotyyppin edustavuutta. Metsähallituksen luontotyyppiinventoinnin mukaan rinnealue ei täytä minkään Natura-luontotyyppin kriteereitä. Pylväiden rakentaminen jo rakennetulle rinnealueelle ei vaikuta myöskään lintujen pesintään. Pohjois-Karjalan ELY-keskus on pitänyt suunnitelman Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten tarkastelua riittävänä sekä pitänyt luotettavana johtopäätöstä, että toimenpiteet eivät heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.

Edellä todetun perusteella Kolin lpatin rinteiden valaisemisella ei olisi merkittävää vaikutusta kansallispuiston perustamistarkoituksena oleviin maisema- tai luontoarvoihin. Siten ympäristöministeriö katsoo, että toimet eivät ole ristiriidassa Kolin kansallispuiston perustamistarkoituksen kanssa.

Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen 5 §:n 2 momentin mukaan ympäristöministeriön luvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että kansallispuiston asianmukainen hoito tai käyttö edellyttää kyseisiä toimia. Ipatin rinteiden valaiseminen rinneturvallisuuden vuoksi on todettu yhdeksi palveluvarustuksen toimenpiteeksi Kolin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa (MH/3967/2013). Myös PKO:n hankesuunnitelmassa rinteiden valaisun tarvetta perustellaan turvallisuudella. Vuoden pimeimpinä kuukausina valoisa aika on lyhyt ja aurinko laskee alkuiltapäivästä. Rinnevalaistus toisi turvallisuutta laskettelurinteiden asiakkaille pimeimpänä vuodenaikana ja erityisesti rinnehenkilökunnan työturvallisuuteen rinteiden lumetuksen aikaan, jolloin rinteissä työskennellään vuorokauden ympäri. Ympäristöministeriö katsoo Ipatin rinteiden valaisemisen olevan tarpeen vaaratilanteiden välttämiseksi Kolin kansallispuistossa ja siten tarpeen kansallispuiston asianmukaisen käytön kannalta.

Edellä esitetyin perustein ympäristöministeriö katsoo, että PKO:n hakemuksessaan esittämät toimet sisältävät uusien sähkölinjojen ja -laitteiden rakentamista, mikä ei ole Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen 1-3 §:n nojalla sallittu ja edellyttää asetuksen 5 §:n mukaista ympäristöministeriön lupaa. Ympäristöministeriö katsoo kuitenkin, että Ipatin rinteiden valaistus suunnitelmien mukaisesti toteutettuna ei vaaranna kansallispuiston perustamistarkoitusta. Lisäksi rinteiden valaistus on tarpeen kansallispuiston asianmukaisen ja turvallisen käytön kannalta. Siten ympäristöministeriö myöntää Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen 5 §:n 2 momentin nojalla PKO:lle luvan Kolin Ipatin rinteiden valaistuksen toteuttamiseen hakemuksen mukaisesti.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki Kolin kansallispuistosta 581/1991
 Asetus Kolin kansallispuistosta 674/1991
 Luonnonsuojelulaki 1096/1996

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelta siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

Yksikön johtaja, ympäristöneuvos

Päivi Gummerus-Rautiainen

Erityisasiantuntija

Ilona Latsa

Liitteet

Valitusosoitus

Jakelu

Pohjois-Karjalan Osuuskauppa

Tiedoksi

Metsähallitus
 Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Suomen luonnonsuojeluliitto Pohjois-Karjala ry

VN/2769/2023-YM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi, kotikunta ja puhelinnumero
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa, asiamiehensä tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustajansa taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä valitusosoituksineen
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen perille

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen on saavuttava valitusviranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15.

Hallinto-oikeuden kirjaamon virka-aika on maanantaista perjantaihin kello 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO

käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, (käynti Puistokadun puolelta), KUOPIO

puhelinvaihde: 029 56 42500

telefax: 029 56 42501

sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Oikeudenkäyntimaksu

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.